

Részletek Wágner Lajos életéből

Visszatekintés az 1950-es évekre

Az Erdészeti Lapok novemberi számában megjelent Halász Aladáról szóló írás készített arra, „tollat ragadjak”, és néhány dolgot apám, Wágner Lajos életéből papírra vessek.

A Szeniorok egyik ülésén dr. Király Pál – akit egyébként tiszteltem és elismertem – kérdést intézett hozzám: „Remélem, tudod, hogy apádat Tömpe nevezte ki igazgatónak?!”. Természetesen hogyan tudtam volna, részleteiben ismertem a történetet. A beszélgetést Pali bácsival nem folytattuk, bennem viszont a kérdések sokasága merült fel.

Tömpe István a Rákosi-rendszer nagy hatalmú embere volt, az Országos Erdészeti Főigazgatóság (OEF) első főigazgatójaként ő nevezte ki az erdőgazdaságok első számú vezetőit. Az 1950. évi nagy átszervezéssel a gondnokságok éléről leváltották a diplomás erdőmérnököket, az erdőgazdaságok élére pedig szintén politikailag megbízható kádereket ültettek.

1953-ban, három év után történt, hogy Tömpe kinevezett két diplomás erdőmérnököt: Wágner Lajost az Egri (Nyugat-bükki) Állami Erdőgazdaság, Pópty Jenőt pedig a Zamárdi Állami Erdőgazdaság élére.

Apám esetében a történet a következő. 1949-ben Madas András megbízást kapott arra, hogy gyűjtse össze az ország öt legjobb erdőmérnökét, hogy azokkal a Tervhivatalból irányítsák a magyar erdészetet. Az öt fő egyike volt Halász Aladár, aki az erdészlet mellett magas szintű közgazdasági ismeretekkel rendelkezett. Nevéhez fűződik több olyan intézkedés, szabályozás, amely hosszú időre meghatározta az erdészet működését. Ebben az időben Wágner Lajos Mátrafüreden a Dél-mátrai Állami Erdőgazdaság főmérnöke volt Vitai József káderigazgató mellett (1950–52). Vitai természetesen nem értett az erdészethez, apám irányította céget, a tervtárgyalásokon ketten vettek részt, az igazgató és a főmérnök.

Itt kapcsolódik történetünkhöz a nagytudású Halász Aladár, aki a Tervhivatal részéről a tervtárgyalásokat vezette. Arról, hogy ezek a tárgyalások hogy zajlottak, őrzök egy hiteles dokumentumot, amely nem más, mint Halász Aladár hozzám intézett levele, 2003-ból.

Én öt személyesen nem ismertem, Sopronban szakmérnöki tanfolyamon hallgattunk egy értékes előadását, ezenkívül az Egri Erdészethél emléktáblavatáson futólag találkoztunk.

Abban a bizonyos levélben Halász Aladár az *Erdészeti Lapok*ban megjelent a cikkemre reagált, melyben apám életútjáról írtam. Nem kis örömmel szolgált, hogy írásomat szinte baráti hangulatú, meleg szavakkal illette. A levél egy részletét a következőkben idézem:

„Édesapád emlékét megörökítő írásodat nagy örömmel olvastam, mert az abban leírtak teljesen egybevágnak édesapádról őrzött emlékeimmel... Édesapád mindig ott volt a tervtárgyalásokon. Engem mindig lenyűgözött a határozottsága és ballatlan alapos felkészültsége... Fenntartás nélkül tiszteltem és nagyra becsültem őt. Szükségemnek tartottam ezt Neked leírni, mert nagyon örülök cikkednek, s annak, hogy az értelmesebb kollégák számára példaképpé állítottad édesapádat.

Írásod alapján biztossra veszem, hogy Te az ő nyomdokain jársz! Ehhez kívánok Neked jó erőt, egészséget és sok szép szakmai sikert.

Szeretettel köszönt: Halász Aladár (Ali bátyád)”

Számomra meglepő volt, hogy Halász Aladár fél évszázad elteltével milyen élénken emlékezett az akkori tervtárgyalásokra, apám felkészültségéről, jelleméről tömör mondatokban teljesen reális képet mutatott be, mintha ma történt volna.

Wágner Lajos a Dél-Mátra főmérnökeként bizonyította vezetői alkalmasságát, a tervtárgyalásokon pedig szakmai felkészültségéről tett tanúbizonyságot. Ebben az időben került kapcsolatba

Tömpe Istvánnal, az OEF főigazgatójával, aki az említett tulajdonságai révén tiszteletben tartotta és elismerte. Mindezek vezettek oda, hogy Tömpe 1953-ban Wágner Lajost kinevezte az Egri (Nyugat-bükki) Állami Erdőgazdaság igazgatójává.

Az új vezetőség: Pallagi Béla főkönyvelő, Wágner Lajos igazgató, Bíró Lajos főmérnök lett.

Az új vezérkar 1953-ban

Apám három évig vezette az Erdőgazdaságot, ezalatt eredményesen működtek, 1956 tavaszán elnyerték az élüzem címet. A következő felvételen a Park szállóban tartott élüzemavató ünnepséget látjuk, Wágner Lajos igazgató ünnepi beszámolóját tartja. Tőle jobbra Garami Árpád párttitkár, jobb szélén Bíró Lajos főmérnök, és természetesen jelen voltak az OEF küldöttei. Jó apám kevés szavú ember volt, viszont ha megszólt annak súlya volt. Irodájának ajtaján ez felirat volt: „CSAK 5 PERC!”, vagyis megkövetelte a rövid, lényegre törő fogalmazást.

Az élüzemavató ünnepséget beárnyékolta egy dolog: akkor már tudott volt, hogy Wágner Lajost leváltják igazgatói beosztásából, és Sütő Sándort (balról a 2.) fogják kinevezni. Sütő a városi pártbizottság küldöttévé vált

Élőzemeavató a Park szállóban

jelen az ünnepségen mint a leendő igazgató.

Wágner Lajost nem rendítette meg a leváltás, számolt azzal, hogy el fogják mozdítani az igazgatói székből. Több dologban nem értett egyet a városi és megyei elvárásokkal. Ilyen volt például a személyzeti kérdés, azt kívánták, hogy a korábbi rendszernél szolgált szakembereket távolítsa el a cégtől. A jó szakembereket természetesen megtartotta. Egy másik példa: az erdészet létesítsen sípályát a Vár-hegyen (Felső-tárkány). Értelmetlen dolognak tartotta, nem lett belőle semmi. Ilyen és hasonló dolgok vezettek a leváltásához. Olyan vezető kellett, aki megfelel az elvárásoknak.

Sütő nem volt alkalmas az igazgatói posztra, mindössze másfél évig volt az Erdőgazdaság első számú vezetője. Mindenesetre apám úgy adta át a munkakört, hogy mindenben segíteni fogja az új vezetőt, ezt be is tartotta.

Tömpe István mint vadász ember, gyakran megfordult az Egri Erdőgazdaságnál később is, amikor már más területen dolgozott. Támogatta az erdőgazdaságokat, szerepe volt abban, hogy az erdészeti ágazat megítélése, tekintélye a köztudatban magas fokon állott. Természetesen ehhez kellett az erdészet nagyjai, mint például Madas András (a képen jobbra fent, a második sorban oldalra néz) vagy Halász Aladár. Tömpe idős korában még eljött Egerbe az 1985. évi vándorgyűlésre. A képen Sós Gábor miniszterhelyettes és Királyi Ernő hivatalvezető között látjuk.

Apám leváltása úgy történt, hogy Tömpe főigazgató felrendelte Wágner Lajost beszélgetésre. Én magam személyesen jelen voltam, amikor apám Pestről hazaérkezett, és elmondta anyámnak a Tömpével való beszélgetést. Ennek lényege a következő. 1950-ben minden erdőgazdaság éléről leváltották a diplomásokat. Apám esetében (és

még egy esetben Zamárdiban) kivételt tettek, kiváló tudását ismerve kinevezték igazgatónak. Viszont már olyan nagy volt a nyomás a megyéből, hogy Tömpe nem tudta vállalni tovább a kivételt.

Abban, hogy Wágner Lajos erdőmérnök, aki 1945 előtt az Egri Érsek-

Sós Gábor, Tömpe István, Királyi Ernő (1985.)

ség erdőgondnoka volt, 1953–56 között az Egri Erdőgazdaság igazgatója lett, két embernek volt meghatározó szerepe: Halász Aladárnak, aki felismerte apám vezetői képességét és Tömpe István főigazgatónak, aki hallgatott a szakemberekre.

Wágner Tibor okl. erdőmérnök

Szakértelem – Erkölc – Összetartozás

Országos Erdészeti Egyesület

Adószámunk: 19815905-2-41

Kedves Olvasónk!

- Ha fontos számodra az *Erdészeti Lapok* megjelenése;
- ha fontos a Vándorgyűlés, az erdészbarátság;
- ha fontos az erdőkért végzett szakmai munka és még számos kiemelt ügy az érdekeink képviselőjében,

akkor kérjük, adód 1%-ának felajánlásával támogasd Egyesületünket!

A fel nem ajánlott 1% számunkra egy elvesztett lehetőség.

Reméljük, támogatásra méltónak találsz a munkánkat!

Felajánlásodat, támogatásodat hálán köszönjük!

